

Z rokovania
mestského
zastupiteľstva

Str. 2

Kompostéry boli
odovzdané,
s radosťou môžeme
kompostovať

Str. 3

Zvýši sa
zdravotnícka
starostlivosť

Str. 4

Dorastenci
Tvrdošíňa
majstrami SR

Str. 8

TVRDOŠÍN

NOVINY OBČANOV OKRESNÉHO MESTA TVRDOŠÍN

AUGUST 2019

ročník XXXV

číslo 3

Svätý Michal archanjel,
braň nás v boji, proti zlosti
a úkladom diablovým,
buď nám ochranou.
Pokorne prosíme:
Nech ho zavrátí Boh.
A ty, knieža vojska
nebeského, mocou božskou
zažeň do pekla Satanáša
a iných zlých duchov,
ktorí sa na skazu duší
po našom meste potulujú.

Oraviciam dva dni vládol folklór

Vedenie mesta pripravilo pre návštevníkov Oravíc v posledný júlový víkend už v poradí 29. ročník folklórnych slávností. Programová skladba bola bohatá. Okrem slovenských súborov sa predstavili súbory z Izraela, Poľska, a Srbska.

Kollára zo Selenča (Srbsko) už vstúpom na javisko. Naši krajanovia do dnešnej Selenče prišli v roku 1758 a odvtedy si zachovávajú svoju identitu. Slovenský

storočí z územia dnešného Slovenska. Z takmer 80-členného súboru sa v Oraviciach predstavila polovica vo veku od 10 do 75 rokov. Hudba a tan-

Sobotňajší program v amfiteátri odštartovali pred početným publikom Čímhovskí heligonkári a Studienky. Po nich divákov štylizovanými tancami zaujal súbor Mo-

diin Ndance z Izraela. Tanečníci vystúpením inšpirovaným svojimi tradičnými prvkami a farebnosťou kostýmov ovládli javisko takmer na hodinu. Srdcia divákov si získal FS Kus Jána

jazyk, nádherné kroje, zvyky si predávajú ako vzácne dedičstvo a odovzdávajú ich ďalším generáciám. Diváci mali možnosť vidieť ľudovú kultúru, folklór v podobe, akú si priniesli v 18.

z Kościeliska, ktorá sa predstavila s goralskými piesňami a tancami z poľského Podhale a FS zo Selenča. Za nimi pokračovali tanečníci z Modiin (Pokračovanie na 3. str.)

ce krajanov zo Srbska dokázali, že majú s nami veľa spoločného, a to najmä z kultúrneho, historického a jazykového hľadiska. Slovinci žijúci vo Vojvodine zachovávajú svoje tradície, zvyky a jazyk prostredníctvom úradného používania slovenčiny.

Nedeľný program sa už tradične začínal odpustovou sv. omšou venovanou patrónke Oravíc sv. Anne. Nasledoval príhovor primátora mesta Ivana Šašku a ministra obrany Petra Gajdoša. Úvod festivalu patril Ľudovej muzike

Posila v slove

Dobry Bože, koľkokrát sa mi ťažko ide do môjho rodinného bazénu preto, lebo tam je môj chlad, chlad ženy a chlad detí. Ježišu, Ty sa modlíš k svojmu Otcovi, aby sme sa mali radi a cez milovanie vytvárali atmosféru zjednocovania.

Július Chalupa

Pozornosť a pocta prostredníctvom televízie

RTVS pripravila sériu dokumentárnych filmov s názvom Božie domy s Vandalom. Moderátor RTVS a hudobník Štefan Vandal v nej predstavuje sakrálne stavby na Sloven-

sku. Štáb RTVS navštívil náš kostol Všetkých svätých ešte koncom minulého roka a natočil dokument, ktorým ho v premiére 6. júla predstavil verejnosti.

(Pokračovanie na 3. str.)

Žiaci z partnerskej poľskej gminy Laskowa pri družobnej návšteve ZŠ M. Medveckej.

Plávanie pre zdravie a šťastný pocit

Máme mestskú plaváreň, zaraďme plávanie do nášho životného štýlu.

Plávanie je zdravý a príjemný šport. Nezaťažuje kĺby, odstraňuje únavu, pôsobí relaxačne, zvyšuje kondíciu, pôsobí na lepšie spaľovanie cukrov a tukov. Plávaním si precvičujeme všetky svaly v organizme, formuje telo a postavu. Má pozitívny vplyv na duševné zdravie a psychiku. Je vhodnou prevenciou pred úrazmi chrbtice a zmiernuje aj bolesť. Posilňuje srdce a cievy, je prevenciou infarktu a mozgovej príhody, zrýchľuje metabolizmus, zlepšuje vytrvalosť a kondíciu, pozitívne vplyva na imunitu, zvyšuje kapacitu pľúc a zlepšuje dýchanie, posilňuje veľké množstvo svalov a nezaťažuje kĺby, je ideálnym športom na chudnutie.

Toto všetko vedeli ľudia už na prahu dejín, no najväčší rozmach nastal v starovekom Grécku. Plávanie bolo považované za jeden z najdôležitejších vyučovacích predmetov v gymnáziách. Každý kto nevedel čítať a plávať sa považoval za nevzdelanca. Mladí Rimania sa dokonca učili plávať obliečení a v zbroji. Oblúbené bolo aj potápanie. Stredovek

zavíril úpadok telesnej výchovy. Zásadný obrat vo vzťahu k plávaniu nastal až v novoveku, kde sa v záujme rozvoja vzdelanosti zakladajú výchovné ústavy, kde sa mládež vyučovala aj plávaniu. V polovici 60. rokov 19. st. vznikajú v Anglicku prvé spolky priateľov plávania – plavecké kluby. Takto Anglicko stalo kolískou športového plávania. Krátky pohľad do minulosti zvlášť a opäť vyzdvihuje skutočnosť, že máme v našom meste plaváreň. Pre tých, ktorí milujú tento šport, sa stalo plávanie už pravidelným relaxom. Pre tých, ktorí ešte otáľajú, platí myšlienka „bez prvého kroku sa cesta nezačne“.

Prvýkrát v histórii nášho mesta majú príležitosť rodičia a starí rodičia detí šancu chodiť spolu plávať bez toho, aby museli za týmto športom cestovať, a aj zároveň spoločne tráviť voľný čas, ale predovšetkým však ukázať deťom

Žiaci zo ZŠ M. Medveckej na plaveckom výcviku.

model zdravého života. Podľa záujmu rodičov budú otvorené školy plávania pre deti, ale aj dospelých, či organizované plavecké súťaže.

Najväčšie možnosti sú vytvorené pre deti, žiakov a študentov, ktorí doteraz museli za plávaním dochádzať do vzdialených miest, ale aj pre deti v predškolskom veku.

Tie sú práve v tomto období schopné ľahko, prirodzene a s veľkou snahou osvojiť si široké spektrum pohybových zručností. Rôznymi výskumnými sledovaniami u predškôlkov sa potvrdilo, že jednou z ich najobľúbenejších pohybových aktivít, ktorá má veľký zdra-

vatný význam pre harmonický vývin, je plávanie, ak je jeho výučba vedená citlivo a pod odborným vedením.

Tieto sa vo vode otužujú a tým sa zvyšuje ich odolnosť voči chorobám. Aktívny a pravidelný pohyb vo vode podporuje koordináciu pohybov, napomáha psychomotorickému vývinu, zvyšuje telesnú zdatnosť. Práve tieto príčiny volilo vedenie mesta minimálne možné vstupné pre občanov Tvrdošíňa. Pre dieťa 1 euro a pre dospelých 2 eurá sú naozaj len symbolickou sumou. Využime to, že v našom meste máme plaváreň.

POZVANIE
na
DNI MESTA

Sobota, 7. septembra

9⁰⁰ TVRDOŠÍN DEŤOM
- zábavný program pre najmladších v mestskom parku. Deti sa môžu tešiť na mnoho stanovísk, kde budú môcť súťažiť. Pripravená je bohatá tombola a veľa zábavy.

14⁰⁰ BAVÍ SA CELÉ MESTO - futbalový areál
- zábavné súťažné odopoludnie pre malých aj veľkých, - pre občanov mesta bude podávané tradičné občerstvenie (klobása, nápoje),
- ochutnávka gulášov
- tombola
- Tancujeme pod hviezdami - ľudová veselica

Nedeľa, 8. septembra

TROIČNÉ NÁMESTIE

16⁰⁰ ČUMBAK 17⁰⁰ DUCHOŇOVCI

Príďte sa spolu s nami zabaviť a osláviť Dni mesta. Už teraz sa na vás všetkých tešíme!

Cyklopotulky zviditeľňujú naše mesto aj rok po odvysielaní

Mesto Tvrdošín patrí medzi mestá na Slovensku, ktoré

blogov alebo videí. Následne chcú zhladiť tieto krásy na

sú výnimočné nielen svojou históriou, kultúrou, ale aj cestovným ruchom. Pred rokom tu televízny štáb RTVS natáčal program Cyklopotulky o našom meste. Natočené zábery boli spracované do dokumentárneho filmu, ktorý bol odvysielaný 4. augusta. Toto video je propagované na stránke cyklopotulky.cz. Veľa cykloturistov a turistov dáva na odporúčania rôznych

vlastné oči. To sa darí aj Tvrdošínu. Stúpla návštevnosť cyklistov a turistov z Česka a južného Slovenska, ktorí sa prišli presvedčiť na vlastné oči, že aj také mesto, ako je Tvrdošín môže mať nádhernú prírodu, úžasné kultúrne pamiatky a množstvo zaujímavých cestovateľských atrakcií. Ak by ste mali záujem si pozrieť toto video, nachádza sa na www.cyklopotulky.cz.

Rýchlostný internet na verejných priestranstvách

WiFiPRETEBA Dňa 24. júna bola podpísaná zmluva o dielo s realizátorom projektu Integrovaná infraštruktúra v meste Tvrdošín - Wifi pre Teba. V rámci projektu bude vybudovaných 17 Wifi prístupových bodov na miestach komunitného života, ktoré poskytnú bezplatné pripojenie všetkým občanom a návštevníkom mesta k širokopásmovému internetu.

V exteriéri bude umiestnených 11 prístupových bodov a v interiéri 6 prístupových bodov. Okrem mestského parku

a Trojičného námestia budú prístupové body pokrývať aj priestranstvo pri Drevenom gotickom kostole Všetkých svätých, Michalské námestie na sídlisku Medvedzie, knižnicu v Tvrdošine, pobočku knižnice na sídlisku Medvedzie a spoločenskú sálu v Tvrdošine.

V súčasnosti je už v realizačnej fáze. Podľa zmluvy o nenávratnom finančnom príspevku by mal byť projekt ukončený do februára 2020.

Sociálna politika sa odráža aj vo výške miestnych daní

V mesiacoch apríl a máj sme si plnili svoju daňovú povinnosť z nehnuteľností, komunálnu a drobný stavebný odpad a daň za psa. Tento rok boli rozhodnutia o daniach doručované firmám elektronicky a občanom do domácností.

Do konca mája prostredníctvom interbankingu, mobilných aplikácií zaplatilo dane 66,4 percenta z celkového počtu daňovníkov. Pre občanov, ktorí nevyužili túto možnosť, zabezpečil mestský úrad platby za daň v hotovosti v MsÚ. Touto formou dane zaplatilo 30,4 percent občanov.

Za 6 týždňov zaplatilo miestne dane 96,8 percenta občanov, čo svedčí o tom, že kladne vnímajú sociálnu politiku vedenia mesta. Svedčia o tom prieskumy renomovanej agentúry.

Z analýzy Podnikateľskej aliancie Slovenska za rok 2019 totiž vyplýva, že Tvrdošínu patrí 3. miesto s poplatkom 23,50 eur (daň z nehnuteľností pre obyvateľa s pozemkom 800 m² a rodinným domom s úžitkovou plochou 150 m²), 6. miesto (daň z priemyselných stavieb), 9. miesto (daň z administratívnych a obchodných priestorov) na Slovensku.

Naše mesto má v rámci okresných miest na Slovensku druhú najnižšiu daň za stavbu – dom na bývanie. Sadzba dane za dom činí za 1 m² 0,07 eur.

Podľa ich zistení vyplýva, že v roku 2019 sa dane za domy zvýšili v priemere o 14,51%. Od roku 2004 narástli približne o 117 percent, čo je veľký skok..

Nové ihrisko na sídlisku

Snaha vedenia mesta skultúrňovať životné prostredie a vytváranie miest pre aktívne trávenie voľného času detí s rodičmi sa odrazila aj vo vytvorení ďalšieho projektu nazvaného Výstavba detského ihriska. Podporený bude z Úradu vlády SR v rámci programu „Podpora rozvoja športu na rok 2019“. Bude slúžiť najmä rodinám s malými deťmi, ale tiež ho môžu využívať deti z MsÚ v Medvedzí. Zameraný je na zvýšenie pohybových aktivít a fyzickej zdatnosti najmä detí vo veku 7 rokov. Mobilár bude pozostávať z kom-

binovanej zostavy – auto s nerezovou šmýkačkou, lezeckou sieťou a stenou, pružinovej a preklápacej štvorhojdacky a hojdacky. Podľa odborníkov by sa deti mali hrať čo najviac vonku a hra je pre nich mimoriadne dôležitá. Pre deti vo veku od päť do šesťnásť rokov je hra na čerstvom vzduchu nenahraditeľná. Dôležitá je fyzická aktivita, ale aj sociálne kontakty a mnoho nových zážitkov, ktoré doma nezískajú. Výskumy ukazujú, že najoptimálnejšie by bolo, keby sa každé dieťa mohlo až hodinu a pol denne hrať vonku.

Z rokovania mestského zastupiteľstva

Na zasadnutí mestského zastupiteľstva konaného 26. júna ako prvé odzneli už tradične informácie primátora. Oravská vodárenská spoločnosť, kde je členom dozornej rady, schválila na valnom zhromaždení cca 150 tisíc eur na výstavbu vodovodu a kanalizácie v IBV Hradý v Krásnej Hôrke. Prvé práce by mali začať začiatkom augusta.

I. Šaško sa zúčastnil snemu Únie miest v Primaciálnom paláci v Bratislave. Za ciele si únia vytýčila obhajobu práv a záujmov miest vo vzťahu k zákonodarnej a výkonnej štátnej moci, prezentovanie významu miest ako centier regiónov, ako aj presadzovanie finančnej, inštitucionálnej, daňovej suverenity miest.

Dôležitým bolo aj jeho stretnutie v Banskej Štiavnici s vlastníkami pamiatok zapísaných v zozname UNESCO a pracovníkmi pamiatkových úradov.

Vrátil sa k „večnej“ téme výstavby obchvatu Oravy.

Znovu pripomenul, že celý úsek Tvrdošín – Nižná je pripravený na okamžitú výstavbu obchvatu Oravy.

Dochádza však k prieťahom v posudzovaní námietok pri výbere dodávateľa stavby, a tým k predĺžovaniu celého procesu verejného obstarávania. Dokončená bola rekonštrukcia športovej haly a v prácach na stolnotenisovej herni sa bude pokračovať počas prázdnin.

Téma plavárne a jej využívania je stále aktuálna. Pre skvalitnenie jej činnosti privíta mesto návrhy, či pripomienky, ktorými by sa zlepšili podmienky a jej činnosť.

Primátor informoval poslancov aj o prebiehajúcich projektoch. Najväčším úspechom v tomto období je schválenie projektu rekonštrukcie a modernizácie zdravotného strediska v Medvedzí.

V súčasnosti už prebieha verejné obstarávanie na stavebné práce. Schválené je zakrytie a rekultivácia mest-

skej skládky odpadov, projekt „Wifi pre Teba“ – bezplatný prístup na verejných miestach k vysokorychlostnému internetu a pomocou v sociálnej oblasti je „Podpora opatrovateľskej služby“.

V procese verejného obstarávania na dodávateľa stavby sa nachádza slovensko-poľský projekt Aktívna turistika – rozvoj pohraničia a pre ZŠ. M. Medveckej aj modernizácia odborných učební.

Primátor informoval o tom, že v súčasnosti prebieha 2. výberové kolo posudzovania projektu výstavby detských jasí, posudzovanie EIA pre výstavbu obchodného domu Kaufland, projektu na výmenu okien v MsÚ z Environmentálneho fondu a mikroprojektu na výstavbu altánkov v Oraviciach a v Tvrdošine na Javorovom vrchu.

Poslanci vypočuli aktuálne správy o výsledkoch hospodárenia mesta, Technických služieb, Termalšportu, ZŠ M. Medveckej a výročnú správu

ku individuálnej a konsolidovanej závierke mesta so správu nezávislého audítora, ktorá potvrdila celkový výsledok hospodárenia mesta.

Správa o hospodárení a nakladaní s majetkom mesta obsahovala nielen vyhodnotenie záväzkov, ale aj návrhy na opatrenia. Odzneli správy o vykonanej kontrole poskytnutých dotácií z rozpočtu mesta, o hodnotení stavu platenia miestnych daní (čo je len 6,69 percent z bežných príjmov mesta, rok 2018) činnosti technických služieb, komisie cestovného ruchu, podnikateľských aktivít a verejného poriadku, komisie výstavby, dopravy a životného prostredia, zabezpečovaní verejného poriadku a príprave termálnych kúpalísk v Oraviciach a kultúrnych podujatí na letnú sezónu.

Poslancov už tradične na záver školského roka informovali riaditelia o činnosti škôl a školských zariadení a ich plánoch na budúce obdobie.

Spolupráca obohacuje partnerské mestá

Okrem spoločne realizovaných projektov, dôležitou súčasťou partnerskej spolupráce sú aj spoločné aktivity v rôznych oblastiach, najmä v oblasti kultúry a cestovného ruchu. Skúsenosti naznačujú, že pri tejto spolupráci sú dôležité aj dobré medziľudské vzťahy, a to nielen na oficiálnej úrovni. Ich potvrdením bola účasť delegácie z nášho mesta na oslavách 400. výročia založenia obce Dianisz v partnerskej meste Košcielisko. V slávnostnom programe vystúpil primátor I. Šaško, ktorý zhodnotil prínos vzájomnej spolupráce, ktorej výsledky sú viditeľné v podobe zrekonštruovaných a novovybudovaných objektov a ciest, záchranu

kultúrnych pamiatok, či veľkých kultúrnych podujatí. Jej kontinuitu potvrdil v súčasnosti prebiehajúcim projektom Aktívna turistika. Jubilujúcej obci, ale aj celej gmíne Košcielisko poprial ďalší rozvoj, obyvateľom spokojný život, veľa zdravia, šťastia a úspechov.

Zľava: M. Karpel - Bzydk, wójt R. Krupa, primátor I. Šaško.

Nový partner z francúzskeho Divionu

Na neformálnom stretnutí v Oraviciach privítal 23. júla primátor I. Šaško a jeho zástupkyňa V. Jančeková delegáciu vedenú R. Krupom, wójtom gmíny Košcielisko a J. Lemoinom starostom francúzskeho mesta Divion. Stretnutie predchádzal výlet po Orave a Liptove, kde

naši poľskí partneri sprevádzali Francúzov po turistických atrakciách našich regiónov. Dôvodom tejto návštevy bola snaha J. Lemoina rozšíriť dlhodobé partnerstvo s Košcieliskom o spoluprácu s našim mestom. Tú vedenie mesta podporilo s cieľom orientovať sa najmä

na oblasť školstva a kultúry. Hovorili aj o možnostiach získania financií z eurofondov, o realizácii a prínose spoločných medzinárodných projektov a vymenili si skúsenosti o formách rozvoja miest a regiónov. Divion je obývaný 60-mi percentami potomkov

poľských emigrantov, ktorí odišli za prácou v medzivojnovom období do Francúzska. Svoju identitu si desaťročia zachovali a snažia si ju udržať prostredníctvom udržiavania kontaktov s Košcieliskom a plánovanými aktivitami.

Dokedy budeme trpieť?

Pod rovnomenným názvom priniesol Denník Plus Jeden Deň rozhorčenosť primátora I. Šaška s prieťahmi vo verejnom obstarávaní pri stavbe R3 Tvrdošín – Nižná.

Tvrdošín – Kedy sa dočkajú? Obchvat Tvrdošína sa opäť posúva na neurčito, jeho výstavba už teraz mešká 1,5 roka. O podozrení z manipulácie s verejnou súťažou sme písali už začiatkom júna. Zdá sa, že to nebolo ďaleko od pravdy!

Verejné obstarávanie obchvatu R3 Tvrdošín – Nižná má pod palcom Národná diaľničná spoločnosť (NDS). Práve tá podľa všetkého stojí za prieťahmi, ktorého sprevádzajú. Podľa rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie (ÚVO) nepostupovala správne, keď vylúčila spoločnosti, ktoré ponúkli najnižšiu, a uprednostnila firmu, ktorá neponúkla také výhodné podmienky.

Nedávno ÚVO rozhodlo, že NDS musí do súťaže vrátiť až dve konzorciá. „NDS od nás žiadala vysvetlenia cenovej ponuky nad rámec súťažných pod-

mienok,“ povedal Peter Višnai zo spoločnosti Cesty SK, ktorá sa tiež neúspešne uchádzala o zákazku. Práve oni sa sťažovali na postup NDS.

Uchádzačom sa nepáčila ani kontroverzná požiadavka NDS o dodanie povolenia od SPP-distribúcia. To malo preukazovať, že stavebník môže spraviť prekládku plynového potrubia v danej oblasti. SPP-distribúcia sa pritom už vlni v októbri písomne vyjadrila, že prekládku bude robiť vo vlastnej režii. Diaľničiar zatial mlčia. „Rozhodnutie ÚVO nie je právoplatné, preto sa NDS nebude vyjadrovať. NDS bude konať v zmysle rozhodnutia ÚVO,“ odpovedala Michaela Michalová z NDS.

Tieto naťahovačky napálili primátora Tvrdošína. „Čo sme my tu zažili, už prekračuje všetky

medze. Neustále sa tu premávajú kamióny, je to neúnosné. Keď sa konečne začalo verejné obstarávanie, veril som, že sa to začne robiť. Štát má zrejme iné priority a ľudia trpia a trpia. Verím, že toto bol zasa nejaký zámer, že

Požiadali sme o reakciu aj ministerstvo výstavby. To však dáva obstarávanie ruky preč. „Ministerstvo nezasahuje do procesu prebiehajúcich verejných obstarávaní. Aktuálne je Národná diaľničná spoločnosť

niekomu to vyhovuje. Opäť bude nové obstarávanie, opäť ďalšie námietky a my sami si vlastne škodíme. Všetko sa predražuje,“ povedal primátor Ivan Šaško.

postupovať v zmysle rozhodnutia Úradu pre verejné obstarávanie a rešpektovať ho,“ uzavrela hovorkyňa ministerstva Karolína Ducká.

Oraviciam dva dni vládol folklór

(Dokončenie z 1. str.)

Ndance z Izraela. Folklór dolnej Oravy priblížila FS Trnkári zo Žaškova a tradičný goralský folklór FS Spiš z Nowej Bialej

programu patril FS Detvanom z Detvy a LH Datelinka. Krásnymi a nezabudnuteľnými hlasmi ich podporili známe speváčky sestry Sihelské z Pol-

z Poľska. Folklórny súbor Vtáčnik z Prievdže predstavil folklór z regiónu hornej Nitry. Záver

tára. Súbor zaujal programovou skladbou a tanečníci svojim temperamentom rozprúdili krv

Minister obrany Peter Gajdoš (druhý zľava) s návštevníkmi Folklórnych Oravíc.

a vyčarili úsmevy na tvárach návštevníkov.

Pekné počasie aj napriek zlým predpovediam na celý víkend do skončenia programu vydržalo. Ďakovné slová za kultúrne zážitky sú zadosťučinením pre vedenie mesta, ktoré

má záujem naďalej organizovať zaujímavé podujatia so zaujímavými súbormi a sólistami. Toto podujatie bolo v rámci projektov podporených aj z dotácie Ž i l i n s k é h o samosprávneho kraja.

Kompostéry boli odovzdané, s radosťou môžeme kompostovať

Naše mesto sa zapojilo do projektu pod názvom „Podpora predchádzania vzniku biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov v Tvrdošine“. Jeho cieľom je najmä zníženie celkového množstva komunálneho odpadu ukladaného na skládku, ako aj naplnenie po-

tách a jednotlivých uliciach. Odtiaľ si ich občania previezli do vlastných záhrad.

V rodinných domoch sme začali kompostovať. Máme nádej, že vysoké množstvo zmesového odpadu v kontajneroch sa zníži, keď tam nebudeme sypať zeleň, listie, kvety,

„Kompost – základ šťastného života“, pod týmto názvom začína jedno z videí na web-stránke nášho mesta (v článku Kompostéry pre občanov mesta) o správnom kompostovaní.

„Kompostovanie je vysoko povznášajúca činnosť, takže sa ti môže stať, že sa z toho zblázníš a všetko, čo na záhrade nájdeš, budeš ťahať na jednu hromadu a potom budeš kompostovať a robiť vlastné drevené uhlie. Správny kompost by mal mať vôňu lesnej hrabanky. Kompostovanie, to nie je nahádzanie odpadu na hromadu, to je umelecká činnosť, pretože kom – post to je ako kompozícia. Ja som skladateľ kompostu. A rovnako, ako hudobný skladateľ nevezme noty a nevysype ich na hromadu, skladateľ kompostu všetky suroviny v primeranom množstve kladie na kompost, oni sa tam zahrejú a dôjde tam k rôznym chemickým a duchovným reakciám a stane sa z toho výživa pre rastlinky. Správnym kompostom sa dá vykurovať,“ to je vyznanie človeka, ktorý v pretváraní biologického odpadu hľadá návod na vznik vysokoúrodnej pôdy.

žiadať o kompostér. Obyvatelia, ktorí by sa do kompostovania radi pustili, ale

rozložiteľný odpad zo záhrad, parkov vrátane cintorínov a ďalšej zelene na pozemkoch

Mesto ulahčilo občanom prebratie kompostérov. Zabezpečilo dovoz do každej mestskej časti.

vinností vyplývajúcich z platnej legislatívy zameranej na lepšiu ochranu pôdy a ovzdušia, výrazné zníženie nelegálneho nakladania s odpadmi, zamedzenie vzniku nelegálnych skládok odpadov, zamedzenie negatívnych vplyvov spôsobených spaľovaním biologicky rozložiteľných komunálnych odpadov (BRKO), skrášlenie a vyčistenie plôch mesta, celkové zlepšenie životných podmienok občanov a návštevníkov mesta, a tým zvýšenie atraktivity regiónu z hľadiska turistického ruchu, ktorý je jednou z prioritných rozvojových oblastí regiónu.

šupky, či konáre zo záhrad. Znovu si musíme pripomenúť, že bioodpad sám osebe je neškodný, ale jeho zmiešavaním s ďalšími druhmi odpadu prispieva k zvýšeniu škodlivých a nekontrolovateľných reakcií na skládkach alebo v spaľovniach. Keď sa tento organický odpad rozkladá na skládke, vzniká skládkový plyn a jeho prioritnou zložkou je metán. Ten má vplyv na skleníkový efekt súvisiaci s otepľovaním našej planéty.

Centrálné umiestnené kompostéry

Centrálné umiestnené kompostéry môžu využívať ľudia alebo domácnosti s cieľom spoločne kompostovať svoje vlastné biologické odpady.

Podľa technickej správy má kompostér KOMP 750 minimálnu životnosť 15 rokov.

Začali sme kompostovať

Od 14. do 27. júna boli pre obyvateľov rodinných domov v meste odovzdané 750 litrové kompostéry. Vzhľadom na náročnosť odovzdávania veľkého počtu kompostérov, boli odovzdávané postupne po lokalitách,

Je to výborný a jednoduchý spôsob, ako môžu aj obyvatelia, ktorí majú záhrady alebo žijú v bytových domoch kompostovať svoje biologické odpady a znížiť tak hmotnosť svojich odpadov na minimum. Kompostéry budú mať svojho správcu, ktorý bude na jeho správny chod dohliadať. Aj bytové domy môžu po-

Podpísaním zmluvy a protokolu sa občania zaviazali kompostovať biologický odpad. Kompostér prejde po 5 rokoch používania do vlastníctva občanov.

bývajú v bytových domoch môžu využiť aj tzv. komunitné kompostovanie, pri ktorom skupina ľudí alebo domácností spoločne kompostuje vlastný biologický odpad z ich domácností a lokality. Stačí požiadať mesto o kompostér a nájsť ľudí z okolia, ktorí sa k vám pridajú. Je to jednoduchý spôsob, ako môžu aj obyvatelia bytov či majitelia záhradkárskeho chatiek kompostovať biologický odpad a znížiť celkové množstvo vyprodukovaného odpadu. Navyše si tak vyrobia kvalitné hnojivo, ktoré nájde využitie v každej domácnosti, záhrade alebo v okolí bytového domu.

Kompostovanie na verejných priestranstvách

Podľa zákona č. 223/2001 o odpadoch v znení neskorších predpisov od januára 2006 platí zákaz zneškodňovať biologicky

právnických osôb, fyzických osôb a občianskych združení, ak sú súčasťou komunálnych odpadov.

Vychádzajúc z vlastných štatistických údajov zameraných na množstvo vyprodukovaného odpadu v našom meste bolo okrem iných skutočností zistené, že väčšina vyprodukovaného BRKO je likvidovaná buď v zmesovom komunálnom odpade, alebo je likvidovaná iným, často nezákonným spôsobom.

Od 22. júla v zmysle tohto zákona mesto Tvrdošín zabezpečilo odovzdanie 1250 litrových kompostérov zástupcom záhradkárskeho osád, zariadení spadajúcich pod správu mesta a technickým službám na základe zmluvy a protokolu o odovzdaní kompostérov.

Rady a spôsob správneho kompostovania sú uvedené na web-stránke mesta (Kompostéry pre občanov mesta).

Veríme, že obyvateľom mesta Tvrdošín nie je ľahostajné životné prostredie, a preto sa aktívne zapoja do domáceho kompostovania. Spoločnými silami sa tak pokúsime znížiť množstvo skládkovaných odpadov, znečistenie ovzdušia a nášho okolia, ale aj nákladov na odpadové hospodárstvo.

Pozornosť a pocta prostredníctvom televízie

(Dokončenie z 1. str.)

V sérii dokumentárneho cyklu majú možnosť diváci vidieť množstvo úchvatných kostolov, kláštorov a iných sakrálnych pamiatok na Slovensku. Nás teší, že náš kostol patrí k tej skupine, ktorá bola zaradená k výnimočným pamiatkam nielen Slovenska, ale sveta, kde bola uznaná ich univerzálna hodnota zápisom do zoznamu svetového kultúrneho dedičstva zahŕňa miesta a objekty, ktoré tvoria výnimočnú hodnotu pre celý svet.

Sú považované za kultúrne dedičstvo celého ľudstva a zaslúžia si zvláštnu pozornosť a ochranu.

Tento rok bol kostol sprístupnený návštevníkom už od 1. júna a otvorený bude denne okrem pondelkov do 15. septembra.

Počas vlaňajšej letnej sezóny ho navštívilo takmer 4 500 ľudí zo Slovenska, ale prišlo aj veľa zahraničných turistov, aby v ňom pobudli a obdivovali zachované hodnoty a tradície našich predkov. Dokument je uverejnený na web stránke mesta.

Stolnotenisová herňa už s novou podlahou

Moderná podlaha nebola položená len v mestskej športovej hale, ale aj v stolnotenisovej herni v Medveďi. V objekte ešte minulý rok prebehla rozsiahla rekonštrukcia, keď sa vymenil starý drevený krov za nový,

Zateplením sa znížili náklady na energiu a na teplo. Nezostalo len pri modernizovaní exteriéru, práce v stolnotenisovej herni pri položení novej modernej podlahy sa ukončili. Už teraz sa stolní tenisti nášho mesta,

boli vymenené staré drevené okná za plastové, niektoré boli zamurované. Bola položená nová strešná krytina a zateplila sa fasáda.

ako aj široká verejnosť môžu tešiť na modernú palubovku, ktorá bude spĺňať náročné kritériá nielen pre tréningy, ale aj pre zápasy.

Skládka si vyžaduje neustálu pozornosť

Na našej mestskej skládke komunálneho odpadu je potrebné pravidelne hutniť a zahŕňať odpad, vykonávať terénne úpravy, čistiť jej okolie od odpadov, ktoré boli zanesené vetrom, prevádzať údržbu a opravu oplotenia, čistiť rigoly, opravovať cesty v areáli skládky, tvarovať a upravovať terén skládky, pravidelne prečerpávať kva-palinu z akumuláčnej nádrže do telesa skládky, robiť odber a analýzu vzoriek vody a plynov, naväzať zeminu na presýpanie kazety II. etapy.

Súčasná 2. kazeta skládky sa rýchlo zaplní. Jej obhliadku a kontrolu uskutočnila Slovenská inšpekcia životného prostredia zo Žiliny a na túto časť skládky bolo vydané stavebné povolenie na jej zakrytie a rekultiváciu s podmienkou, že bude dokončená

do decembra 2019. Investičné náklady stavby by mali byť vo výške takmer 173 tisíc eur.

A tu je opäť apel na spoluobčanov. Nutné je viac triediť a následne recyklovať odpad, pretože okrem nákladov na jej prevádzku sa od 1. marca zvýšili poplatky za uskladnenie komunálneho odpadu (KO). Nový zákon zvyšuje tie skládky, u ktorých je miera triedenia vyššia ako 30 percent. Keďže naše mesto dosiahlo za rok 2018 úroveň vytriedenia KO iba 24,95 %, to znamená, že sadzba poplatku pre rok 2019 je 10 eur za tonu. Každý rok sa budú poplatky navyšovať (v roku 2021 v rozmedzí od 11 do 33 eur) a je na nás všetkých, aby sme zvýšili mieru triedenia a pohybovali sa v nasledujúcich rokoch v najnižších pásmach poplatkov pre Enviromentálny fond.

Z mesta sme za päť mesiacov odviezli 270 ton vyseparovaného odpadu

Keby sme netriedili odpad, kde by toto množstvo odpadu skončilo? Na mestskej skládke, na uliciach, v záhradách, rodinných domov alebo na čiernych skládkach?

Od januára do mája bol na Zberný dvor dovezený vytriedený odpad z nášho mesta v celkovom množstve 260,525 ton. Po jeho dotriedení podľa jednotlivých druhov odpadu, bolo odovzdané firme Envi-pak 32,25 ton obalov z plastov, 5,03 ton obalov z kovu, 73,58 ton skla, 43,01 ton papiera a 9,2 tony kompozitných obalov. Firme Ekoray Námestovo

19,945 ton elektroodpadu, 0,015 tony žiariviek, 0,065 tony autobaterií a 0,73 tony polystyrénu. Firme Zedko s.r.o. 0,185 tony žiariviek a firme HGM 0,975 tony škodlivých látok. Na zbernom dvore sa vyzbieralo 86,4 ton drobného stavebného odpadu. Celkom sa za sledované obdobie na druhotné spracovanie bolo zo zberného dvora odovzdané 271,385 ton odpadu.

Zvýši sa zdravotnícka starostlivosť

Projekt Centrum integrovanej zdravotnej starostlivosti (CIZS) bol úspešný. V júni podpísal primátor I. Šaško zmluvu o nenávratnom finančnom príspevku na rekonštrukciu a modernizáciu zdravotného strediska v Medvedzí.

V súčasnosti prebieha výber dodávateľa na stavbu formou elektronickej aukcie. Do súťaže sa prihlásili traja uchádza-

vybavenie, špeciálne prístroje a zariadenia a informačno-komunikačné technológie.

Budova zdravotného stre-

dzači. Vedenie mesta čaká na výsledok vyhodnotenia, kto bude dodávateľom, kto poskytne najlepšie podmienky na realizáciu. Keď bude tento proces riadiacim orgánom odsúhlasený, začne sa stavebná časť projektu. Súbežne s ňou bude mesto robiť verejné obstarávanie (VO) na vnútorné

diska bola kolaudovaná v roku 1989, rekonštruovaná v rokoch 2015/2016, kedy prebehlo kompletne zateplenie obvodových stien objektu a výmena okien. I keď mesto priebežne investovalo do tohto zariadenia, súčasná doba si vyžaduje moderný stav zdravotníckych zariadení a in-

štalácií, hygienický a funkčný stav interiéru a elektroinštalácie. Problémom sú aj tepelné straty z dôvodu chýbajúcej izolácie strechy, a najmä materiálo-technické vybavenie ambulancií.

Týmto projektom budú nedostatky eliminované. Celá budova sa bude modernizovať. Zrekonštruované budú jednotlivé ambulancie i spoločné priestory od pokládky nových podlahových krytín až po ústredné vykurovanie, elektroinštaláciu, kanalizáciu a zateplenie budovy. Plánovaná je aj inštalácia počítačovej siete pre celý objekt a rekonštrukcia výťahu pre bezproblémové využívanie objektu pre osoby s obmedzenou schopnosťou pohybu, mamičky s kočíkmi.

Jednotlivé ambulancie budú vybavené novým materiálo-technickým, zdravotníckym a informačno-komunikačným vybavením a zdravotníckymi prístrojmi.

Čo je však najdôležitejšie pre pacientov, po realizácii projektu vo výške 900 tisíc eur Centrum bude poskytovať svojim pacientom základnú primárnu integrovanú starostlivosť v rozsahu 12 poskytovateľov primárnej zdravotnej starostlivosti -

všeobecní a detskí lekári, gynekológovia, internista, alergológ, gastroenterológ, ambulancie EKG, ORL a ADOS - na jednom kontaktnom mieste.

Využívať sa budú účinné a efektívne informačné technológie tak, aby zefektívnil manažment pacientov v rámci systému eZdravie.

Moderné priestorové podmienky budú poskytovať vhodné pracovné prostredie, ktoré bude atraktívne pre kvalitný a odborný zdravotnícky personál. Moderné prístrojové vybavenie umožní rýchlejšiu a presnejšiu diagnostiku ochorení.

Vďaka vyššej efektívnosti poskytovania zdravotných služieb bude CIZS centrom vysoko kvalitnej zdravotnej starostlivosti v spádovej oblasti, v ktorom sa budú realizovať zavedené liečebné postupy s dôrazom na predchádzanie, diagnostiku a liečbu chronických ochorení.

V súčasnosti prebieha verejné obstarávanie na stavebnú časť zdravotného strediska. Dokončené by malo byť do 19 mesiacov.

Bytový dom z Tvrdošína získal prvenstvo v celoslovenskej súťaži

Vydavateľstvo odborných časopisov, Prvá stavebná sporiteľňa a Združenie pre podporu obnovy bytových domov (BD) sa každoročne podieľa na organizovaní celoslovenskej súťaže

nelmi a bytový dom sme dali aj vymaľovať. V roku 2008 sme v bytovke kompletne zrekonštruovali balkóny a zateplili celý dom," uviedla pre časopis Správca bytových domov

Zo slávnostného odovzdávania cien v rámci stavebného veľtrhu CONECO 2019.

„Najlepšie obnovený bytový dom“. Za rok 2018 získal ocenenie čitateľov Bytový dom Medvedzie 150/32 z Tvrdošína.

„Začínali sme pred vyše 13 rokmi skromne, no postupne sme dokázali krok po kroku obnoviť celý dom. V roku 2006 sa menila a zateplila celá strecha na bytovom dome, vyspravili sa špáry medzi pa-

zástupkyňa vlastníkov Dana Kosmelová.

Obnova v roku 2018 spočívala v rekonštrukcii a obnove výťahov, elektroinštalácie, domových vstupov, stierkovaní a maľovaní interiéru bytového domu, výmene spoločných pivničných a špajzových dverí, dláždení a obkladaní chodieb BD.

Obnova lesa je pre Urbár prioritou

Členovia Urbáru Tvrdošín sa 29. júna stretli na valnom zhromaždení, aby zhodnotili dosiahnuté výsledky hospodárenia za uplynulý rok.

Začiatok roka 2018 bol pre urbárikov veľmi nepriaznivý. Oravice zasiahla na prelome rokov veterná smršť. Vetrová kalamita spôsobila úplný rozvrat až kompletnú likvidáciu niektorých porastov a sústrednú kalamitu na niekoľkých ucelených plochách niekoľkých desiatok hektárov. „Udalosť, ku ktorej došlo, hlavne čo sa týka škôd na lesných porastoch, nemá obdobu ani v celej histórii Urbáru,“ konštatoval predseda I. Šaško. „Vo vetre o rýchlosti nad 210 km/h neustojí žiadny lesný porast. Hneď po kalamite a následne po vianočných sviatkoch od začiatku roku 2018 sme začali so spracovávaním tejto vetrovej kalamity. V prvej fáze to bola najväčšia plocha v lokalite Rakytiník. Podarilo sa nám zachytiť najrozšírejšie plochy a v priebehu mesiaca intenzívnej ťažby tieto plochy spracovať.“

Už do konca apríla stihli očistiť lesný porast na 190 hektároch lesa a následne s zalesňovaním týchto plôch. Aj s pomocou cezpoľných brigádnikov, ktorých počet sa

pohyboval okolo 70 - 100 ľudí denne, ukončili tieto práce do konca mája. Urbár v tomto období na takmer 220 ha ho-

túrňovaní životného prostredia, pri práci v lese, údržbe lesných ciest, potokov, rieky Oravica, pri ochrane zdravia lesa. Táto činnosť je vykonávaná vlastnými pracovnými silami, ale aj z radov brigádnikov, ktorí sú prijímaní iba na sezónne práce.

kde je prvoradá úloha kladená na ochranu životného prostredia, čo znamená v prvom rade na obnovu, ozdravovanie a ochranu lesa, odstraňovanie chorých jedincov, prípravu nových plôch a výsadbu stromov. Prostredníctvom úspešného

lín vysadil 708 tisíc sadeníc smrekú, jedle a dubu.

Urbár je významný hospodársky článok, ktorý má niekoľkoleté skúsenosti pri skul-

urbárske spoločensťo tvorí viac ako 900 členov. Obhospodaruje 2 150 hektárov lesa. V trvalej pozornosti vedenia urbáru je zhodnotenie lesa,

projektu Revitalizácia lesných porastov č.: 8.4 na jeseň 2018 zalesnili ďalších 80 ha plôch, vrátane vylepšovania opakovanými sadbami.

Športová hala prešla záťažovým testom

Ako to už býva, všetko sa časom opotrebuje a potrebná je rekonštrukcia. Inak tomu nebolo ani s mestskou športovou halou v Tvrdošíne. Od marca do začiatku júna prebiehala v športovej hale rozsiahla rekonštrukcia. Boli vymenené okná, radiatory a osvetlenie v priestoroch palubovky, boli modernizované sociálne zariadenia, šatne, a taktiež boli namaľované steny. Vymenené boli vchodové dvere a palubovka dostala nový moderný povrch, za ktorý by sa nemuseli hanbiť ani krajské mestá.

Prvým záťažovým testom pre vynuvenú halu bol turnaj

Vynuvená športová hala sa počas florbalového turnaja Veterán Cup.

Veterán Cup vo florbale, ktorý si pripísal už svoj 7. ročník. Zúčastnilo sa ho 8 mužstiev, ktoré boli doslova unesené z modernej palubovky. „Takáto palubovka sa veru len tak nevidí. Hralo sa nám na nej super, pracovala s našim pohybom. Kiež by takéto haly boli vo viacerých mestách aj v Poľsku. Najradšej by som si ju zobral domov,“ povedal nám Grzegorz z Nowého Targu. Veríme, že športová hala po rekonštrukcii bude slúžiť nielen všetkým halovým športom, ale taktiež bude pomáhať pri rozvoji talentov nielen vo florbale, futbale, ale aj ostatných športoch.

Aj malé mestá môžu ísť príkladom

Mesto Tvrdošín už dlhodobejšie riešilo problém vyplývajúci zo znečistenia priestranstiev psími exkrementami. Primátor mesta Ing. Ivan Šaško dbá na ochranu zdravia obyvateľov a záleží mu na prevencii a čistote mesta. Obyvateľom ponúka viditeľnú hodnotu za vyzbierané dane, a to investíciou do Eco Dog Toilet staníc.

Postupne narastá počet obyvateľov žijúcich v mestách, a teda hlavne na sídliskách. S nárastom obyvateľov sa zvyšuje aj množstvo psov, ktoré si samozrejme vyžadujú každodenné venčenie, a prirodzene aj vykonávanie potreby. Hustota psích exkrementov na sídliskách narastá a prekračuje hygienické normy. Nielenže to prináša nespokojnosť u všetkých obyvateľov, ale ohrozuje to aj naše zdravie. Psie exkrementy sú plné baktérií, vajčiek, endoparazitov, vírusov a plesní, ktoré sa vplyvom tepla vysušujú a menia na prach. Počas

kosenia verejných priestranstiev sa vírením vzduchu tieto škodliviny dostávajú do dýchacích ciest človeka a môže pôsobiť aj ako alergén. Takýto prach sa po zvrátení dostane aj cez otvorené okná do vyšších častí bytových domov, alebo sa prenáša psami, či na topánkach ľudí a podobne.

Exkrement aj psí moč obsahuje vysoké množstvo dusičnanov a zanecháva vyschnuté časti trávnikov, ničí kvety, stĺpy či budovy. Ak sa dostane do kontaktu so životným prostredím, ohrozuje tým kvalitu vody, pôdy a ovzdušia. Prevenciu a komplexné riešenie znečistenia spôsobené psími exkrementami nám zabezpečí Eco Dog Toilet stanica. Majitelia psov by mali podporovať svojich psov učiť k návyku vykonávania potreby v týchto staniaciach. Tie nám ako protihodnotu prinášajú čistejší, zdravší a krajší svet.

Bc. Jaroslava Kravčíková

Za úsilím sa skrýva úspech

Študentka Gymnázia Tvrdošín, Zdenka Škerdová sa 21. júna stretla s americkým

štipendia programu Flex. Je to program, ktorý umožňuje študentom vo veku 15-17 rokov prežiť rok v USA

veľvyslancom na recepcii v jeho rezidencii ako víťazka

ka ročného pobytu v USA za program Assist.

Práce na projekte pozdržal proces verejného obstarávania

Hoci bola zmluva podpísaná ešte minulý rok, až do súčasnosti prebiehali len procesy kontroly verejného obstarávania.

Na Slovensku je administratíva veľmi zložitá. Samotný proces verejného obstarávania (VO)

že skôr sa postaví stavba, ako prebehne tento proces. Vedenie mesta má veľký zá-

Vďaka úspešnému projektu Aktívna turistika – kľúč k rozvoju poľsko-slovenského pohraničia získalo naše mesto finančné prostriedky z Programu cezhraničnej spolupráce Interreg V-A Poľsko-Slovensko

Vo verejnosti si cykloturistika získava stále väčšiu popularitu a záujem takmer všetkých vekových kategórií, stáva sa moderným a veľmi rýchlo sa rozširujúcim druhom športu. Zámerom projektu je lepšie využitie existujúcich možností poľsko-slovenského prihraničného regiónu pre rozvoj poznávacieho turizmu. Príroda poľsko-slovenského pohraničia pre tento druh športu ponúka výborné podmienky.

začal len od júna tohto roku. Je zverejnený vo Vestníku, hlásia sa dodávatelia, ktorí by chceli dielo realizovať. Pokiaľ dávajú námietky, proces VO sa neustále predlžuje. Je naozaj pravdou,

ujem na tom, aby sa dielo začalo čo najskôr realizovať a s víťazným dodávateľom podpíše zmluvu, pretože do konca budúceho roka chce dať verejnosti dielo do užívania.

2014-2020, ktoré budú prínosom k rozvoju cestovného ruchu, pričom sa skvalitnia podmienky a šport a relax.

V Tvrdošine začne výstavbou cesty od mosta v Medvedzi,

kde súčasťou sú odvodňovacie zariadenia formou zachytu dažďových a povrchových vôd. Cesta bude pokračovať okolo obytných súborov Široké, smerom na záhradky Pod Bučnikom až s napojením na cestu do Štefanova. Okrem iných doplnkových funkcií po trase, ako výstavbou altánkov pre oddych, či mapovým označením, budú po celej trase aj doplnené QR kódy, čo sú moderné mobilné aplikácie pre lepšiu orientáciu, kde stačí mať správne vybavený mobil, čo v súčasnosti má už takmer každý. Aplikácia nám zobrazí správne nasmerovanie trasy chodníka, ako aj ďalšie zaujímavosti, ktoré cyklista po trase môže spoznávať.

V mestskej časti Oravice sa chodník napojí na existujúci cyklochodník popri Oravici a bude pokračovať popri štátnej ceste. Teda bude tiež využiteľný pre chodcov, ktorí v súčasnosti prechádzajú iba štátnou cestou. Chodník bude dotvárať obvod jazierka s prepojením na nový drevený chodník okolo termálnych bazénov s možnosťou prechodu cez dva nové mosty. V tzv. novovytvorenom centre vedľa jazierka má byť postavený nový objekt Infocentra s celkovým vybavením a jeho adekvátnymi funkciami, čo v tejto časti strediska cestovného ruchu návštevníkom chýbalo.

Harlem si vytancoval na majstrovstvách Európy striebro

V dňoch 20. až 25. júna prebiehali majstrovstvá Európy v tanci v Maďarskom meste Balatonfüred. Dievčatá zo Súkromnej základnej umeleckej školy M. Rosinu sa na túto súťaž kvalifikovali na celoslovenskej súťaži v Leviciach. Do súťaže sa zapojilo viac ako 5000 tanečníkov. Dievčatá z tanečného zoskupenia Harlem to nemali ľahké, pretože konkurencia bola silná. Napriek tomu ale zabojovali a vytan-

covali si krásne druhé miesto. Stali sa tak vicemajsterkami Európy v kategórii Pop junior-

ri. Srdečne gratulujeme a dievčatám prajeme veľa ďalších úspechov.

Kolektív SZUŠ M. Rosinu

Po dobrých výsledkoch zaslúžený oddych

V školskom roku 2018/2019 navštevovalo ZŠ M. Medveckej 515 žiakov. Súčasťou výchovy a vzdelávania je aj vyhľadávanie talentov. Škola zapája žiakov do všetkých predmetových súťaží a olympiád. Aj vďaka ochotným učiteľom sa našim žiakom darilo na okresných, regionálnych i celoslovenských súťažiach.

Máme vynikajúcich matematikov, recitátorov, spevákov, výtvarníkov a športovcov. V Pytagoriáde sa v okresnom kole na 1. mieste umiestnil Jakub Dedinský (3.A) a Damián Gandi (5. B), na 2. mieste Tomáš Topalov (7. B) a na 3. mieste Matej Bizoň (5. B). V Matematickej olympiáde získali 1. miesto Samuel Krivda (7. B), Ľubomíra Hubčíková (9. A) a Tatiana Pániková (5. C). Na 3. mieste sa umiestnili Mário Hrobár (8. B) a Damián Gandi (5. B). Úspešných riešiteľov sme mali v celoslovenských súťažiach Matematický klokan, Vševedko, v Chemickej olympiáde. V Biologickej olympiáde získala 2. miesto Ema Gelčínská (7. A). V Olympiáde v anglickom jazyku sa na 1. mieste umiestnil Dávid Melko (8. B). V okresnom kole súťaže

Šaliarsky Mat'ko získala Tatiana Pániková (5. C) 1. miesto a v krajskom kole Čestné uznanie poroty. V celoslovenskej súťaži Dilongova Trstená sa Tatiana Pániková umiestnila na 2. mieste. Dobré meno našej školy urobili aj žiaci štvrtého ročníka, ktorí sa zúčastnili už druhého ročníka MaMat konferencie Žilinskej univerzity. Žiaci sa zúčastňovali aj športových súťaží v rôznych športoch, na ktorých získali veľmi pekné umiestnenia či už na okresných, regionálnych alebo krajských kolách. Medzi tie najväčšie úspechy žiakov našej školy patrí žiak v kolektívnych športoch umiestnenie našich florbalistiek na majstrovstvách SR kde skončili na 3. mieste. Teplanská Šárka v stolnom tenise na majstrovstvách SR skončila na 6. mieste. Pekný výsledok v atletike dosiahol Adam Laššák, ktorý na majstrovstvách SR v atletike v hode kriketovou loptičkou obsadil 5. miesto.

Ďakujeme všetkým žiakom za reprezentáciu, trénerom a učiteľom za prípravu a prajeme krásne prázdniny.

Mgr. Renáta Margeťáková

Dvojnásobné zlato na majstrovstvách Európy

Tanečná skupina Girls Gang.

Víťazstvom v celoslovenskej súťaži vo výrazových tancoch Grand Finale Showtime v Leviciach, ktorá je najväčšia a najpopulárnejšia na Slovensku (zapojilo sa viac ako 3542 tanečníkov, 602 choreografií a 176 skupín v rámci Slovenska) sa naše tanečníčky prebojovali na Majstrovstvách Európy

Balatonfüred 2019 v Maďarsku, ktoré sa konali v dňoch 21. až 22. júna.

Do súťaže sa zapojilo viac ako 5000 tanečníkov. Dievčatá z Tvrdošína, ktoré tancujú v Centre voľného času to nemali ľahké.

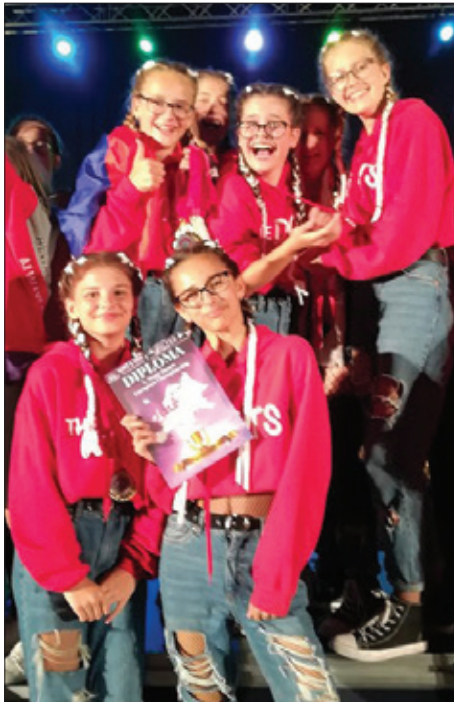
Konkurencia bola veľká, ale dievčatá zabojovali a šo-

kujúco porazili súperov.

Pod dohľadom profesionálnej poroty si skupina Minihop-ky vybojovala vo svojej kategórii Juniori Street dance mix zlato a skupina Girls Gang získala tiež zlato v kategórii Juniori Výrazové tance, čím sa obe skupiny stali majsterkami Európy vo svojej kategórii. Srdečne gratulujeme a tanečnickej prajeme, aby mali veľa ďalších úspechov.

Tiež ďakujeme primátorovi Ing. I. Šaškovi a sponzorovi R. Medveckému.

Kolektív CVČ Tanečná skupina Minihop-ky.

Tanečná skupina Minihop-ky.

Ďalší úspešný školský rok Gymnázia Tvrdošín

Mesto Tvrdošín je našmu Gymnáziumu vždy veľmi nápomocné. My sa snažíme aspoň niekoľkokrát v roku túto pomoc oplatiť. Máme za sebou ďalší ročník projektu Gymnázdniny – denný letný tábor pre deti z mesta. Bol skvelý, zase raz. Dovolíme si poznamenať, že naši gymnazisti – animátori – vaše deti, už teraz robia pre svoju budúcnosť oveľa viac, ako kážu učebné osnovy či vzdelávacie programy. Sú absolútne profesionálni, veľmi otvorení, múdri, láskaví pre malých „z mesta“ veľkí kamaráti.

Sme kľúčovou školou pre druhú najväčšiu dobrovoľnícku organizáciu na svete, AFS (American Field Service) s pôsobnosťou vo viac ako 60-tich krajinách sveta, ktorá sa v súčasnosti zameriava na vy-

sielanie a hostovanie študentov, triedne výmeny, prezentácie zamerané na spoznávanie nových krajín, kultúr a možností pre študentov. Naša škola sa už 6 rokov aktívne zapája do všetkých oblastí, hostovali sme tri zahraničné študentky, uskutočnili 4 triedne výmeny, zorganizovali štyri víkendové pobyty pre študentov z celého sveta, ako aj nespočetné množstvo prezentácií v našej škole. Počtom aktivít a aktívnych dobrovoľníkov sme jednoznačne TOP medzi školami na celom Slovensku.

Cestovali sme. V rámci projektov hneď dvakrát úplne bezplatne na 10 dní do Čiech naučiť sa práci s videom, fotkami. Boli sme v Turecku, študenti z Turecka u nás. Vždy je dobré, keď je príležitosť spoznať

inú kultúru, svet inak, tak akosi „na priamo“. Podarilo sa, máme nové skúsenosti, podnety, chuť ísť do ďalších projektov. Víťazili sme. V projekte mladých podnikateľov Oravská raketa, a tak sa podaril Dublin – niekoľko parádnych dní za odmenu. Leaf-Academy zaujal program študentiek tercie natoľko, že ich pozvali na slávnostné stretnutie účastníkov Leaf-u do Bratislavy. V medzinárodnom kole veľkej súťaže Prezentiáda sme boli tretí. S projektom e-Twinning Slovensko tretí. Vyhrali sme krajské kolá recitačných súťaží, divadelných súťaží, naše Gymnázium má tento rok víťaza celoslovenského kola Hviezdoslavovho Kubína – Martina Lorinca. Verili sme...a podarilo sa. Dve študentky

majú možnosť nasledujúci školský rok študovať v USA a Veľkej Británii.

Zvládli sme monitor, za účasti školskej inšpekcie, najlepšie zo škôl v okrese Tvrdošín. Dlhodobu máme v rámci okolitých gymnázií najlepšie výsledky testov maturitnej skúšky z angličtiny. Máme naozaj skvelé deti i učiteľov, ktorí ich vedú. Hneď niekoľkí z nich – Mgr. Marianna Hrubcová a Ing. Žofia Dzuriková sú pozývané na medzinárodné konferencie. A to je veľká vec. Ďakujeme vedeniu mesta za dôveru, za podporu v školskom roku, ktorý nebol ľahký, lebo niektoré veci sa skrátka dejú bez toho, aby sme sa vedeli brániť. Berieme to ako výzvu. Byť lepšími.

Gymnázium Tvrdošín

Z Oravy do sveta

Nultý ročník Boja o Dublin má svojich víťazov. Karina, Vanessa a Dominika, študentky sexty z Gymnázia v Tvrdošine, známe ako Youngsters, prežili nádherný víkend v írskom Dublin.

Ocenenie bolo odmenou za vytvorenie webovej stránky ZistiViac. Prostredníctvom svojej stránky ponúkajú mladým ľuďom rozhovory s inšpiratívnymi ľuďmi plniami si svoje sny. Chcú ukázať mla-

v Penneys, počúvať írskú melódiu vychádzajúcu z tradičných barov v štvrti Temple Bar?

A sny sa plnia ďalej. Dievčatám ponúkla spoluprácu webová stránka Na Orave dobre. Dominika sa stala externou redaktorkou Noizz.sk. Ktovie, čo ich v živote čaká.

Na začiatku bol nápad a snaha pomôcť mladým ľuďom rozvíjať podnikavosť, tvorivosť, angažovanosť, kritické myslenie, odovzdať vlastné skú-

dým, že keď sa chce, všetko sa dá. Aj ich sen, navštíviť Dublin, sa stal skutočnosťou. Veď kto z mladých by nechcel navštíviť Google, Facebook, porozprávať sa pri káve s veľvyslancom, stať na pôde slávnej Trinity College, naháňať „čajkotosy“, blúdiť po miestach ako Joyceov Odysseus (Leopold Bloom), nakupovať

senosti. Posunúť spoločnosť vpred vzdelávaním mladých ľudí sa snažia organizátori súťaže Boj o Dublin, členovia občianskeho združenia Oravská raketa, Ján Laurinčík, Juraj Bukna, Ondrej Bukna, Marek Kapičák a Pavol Matlák. Sami sú dôkazom, že aj z Oravy sa dajú robiť veľké veci.

Vatrou zvrchovanosti sme si pripomenuli zvrchovanosť SR

V sobotu 20. júla bola na Skalke zapálená Vatra zvrchovanosti. Podujatie zorganizovala SNS v Tvrdošine, MO Matice slovenskej a mesto Tvrdošín. Primátor I. Šaško, predseda Maríny, klubu žien SNS Eva Milučká, poslanec VÚC a krajský predseda SNS Erik Gemzický hovorili o histórii štátu, zvýraznili význam zvrchovanosti SR. Pripomenuli uznesenie Slovenskej národnej rady zo 17. júla 1992, v ktorom poslanci národnej rady požadovali samostatnosť Slovenska. Deklarácia bola súčasťou procesu, ktorého vyvrcholením bol rozpad ČSFR a vznik samostatnej Slovenskej republiky 1.

januára 1993. Zdôrazňovali, že si treba uvedomovať našu zvrchovanosť, suverenitu, jej dôležitosť a náležite ju chrániť.

V roku 2019 si pripomínáme významné historické výročia

650. výročie udelenia mestských kráľovských výsad kráľom Ľudovítom Veľkým (1369)

360. výročie potvrdenia vlastníckych práv územia Oravíc mestu Tvrdošín (1659)

170. výročie príchodu J. M. Hurbana do Tvrdošína a zvolenie Karola Lippaya za slávneho tvrdošínskeho richtára (1849)

V minulosti plte, dnes člny sa plavia dolu Oravou

Potvrdenie Thökölyho donácie na Bystrú, dnešné Oravice pred 360-mi rokmi (1659), znamenalo potvrdenie vlastníckych práv územia Oravíc mestu Tvrdošín.

Tento dokument mal pre našich predkov mimoriadny význam. 17. storočie patrilo medzi najťažšie obdobia v histórii nášho mesta: Plienenie Oravy vojakmi Štefana Bočkaja, prechod Litovských vojsk Jána Sobieského, požiare, vysoké dane, bieda, protihabsburské povstanie r. 1703 na čele s Františkom Rákoczym. Všetky tieto udalosti prinášali Orave i mestu utrpenie, z ktorého sa v ďalších rokoch len pomaly spamätávalo. Prenájom a neskôr vlastníctvo Oravíc znamenalo, že sa výrazným spôsobom zlepšili životné podmienky obyvateľov mesta. Na oravických lúčach mohli chovať dobytok a spravovanie lesov orientovalo Tvrdošínčanov na rozsiahle drevárske práce a obchody.

Do mesta sa zväžalo panské drevo z Oravíc. Na brehu rieky Oravy sa zbíjali plte, nakladali drevom a priberala sa soľ a remeselnícke výrobky, ktoré sa na pltiach plavili dolu Oravou. Predstavu o dovoze poľskej soli dávajú údaje z obdobia

meselnícke výrobky, ktoré sa na pltiach plavili dolu Oravou

nu predstavu o dovoze poľskej soli dávajú údaje z obdobia

Plavba dolu Oravou patrí k jedinečným zážitkom.

a dolu Váhom. Drevo plavili do Žiliny a vybraný stavebný materiál až do Komárna.

Na breh Oravy sa zväžalo drevo v zime. Pltníčiť sa začalo v apríli, keď sa „roztopili ľady“. Pltník dostal do ruky „frachtu“, na ktorej bolo zapísané jeho meno a množstvo dreva v kubíkoch. Plavili priemerne 30-35 m³.

Plťami sa zväžala aj poľská soľ z poľskej Wieličky. Reál-

panstva Thurzovcov na Orave. Tí mali predkupné právo na všetku soľ v Jablonke, zarábali na službách povinného dovozu soli, ku ktorým nútili poddaných, na poplatkoch od kupcov, na predaji plti, na ktorých sa soľ z Tvrdošína plavila. Výnos z plti roku 1617 bol 827 zlatých, čo predstavuje 300 - 400 plti naložených soľou. Čulý obchodný ruch prispieval k prosperite mestečka.

Neváhal obetovať slobodu a odchod do cudziny

Pred 150 rokmi sa v našom meste narodil, lekár, spisovateľ, prekladateľ, esperantista a tolstojovec Albert Škarvan (31.1.1869, Tvrdošín – 29.3.1926, Liptovský Hrádok).

Dlhoročný znalec Škarvanovho života a tvorby doc. PhDr. Augustín Maťovčík, DrSc. vydal v tomto roku knihu *Albert Škarvan, Deníky 1896-1926*, v ktorej predstavil cez jeho denníky. Tie si písal neuveriteľných 30 rokov v ruskom, maďarskom, nemeckom a slovenskom jazyku.

Odkryl jeho hlboké vnútorné pohnútky, zápasy samého so sebou ako antimilitaristu, kritika spoločnosti, národovca, ale aj vizionára, ktorého vtedajšia kultúrna obec, na čele so S. H. Vajanským neprijala a neuznávala. Ide pritom o muža, ktorý prvý preložil necenzurovanú podobu románu *Vzkriesenie* od L. N. Tolstoj, priamo z autorovho rukopisu. Kniha *Deníky* je výsledkom mnohoročného bádateľského úsilia, ktorá svojím rozsahom i obsahovým

bohatstvom zaujme širšiu kultúrnu verejnosť na Slovensku, ale aj tolstojovcov v zahraničí. Originálnym spôsobom dotvára obraz slovenského myslenia na prelome 19. a 20. storočia.

Škarvan je dobre známy odborníkom, širšia verejnosť bola o jeho dielo, myšlienky desiatky rokov ukrátená, pretože bol v minulom režime cenzurovaný pre „istý odklon od marxisticko-leninského učenia, ktoré je základom výchovy k vedeckému svetonázoru“. Po beznádejnóm úsilí sa až po novembrovej zmene v roku 1991 podarilo vydať jeho najznámejšie dielo *Zápisky vojenského lekára*.

Slávnosť konfirmácie

V nedeľu 23. júna 2019 dopoludnia sa v drevenom gotickom kostole v Tvrdošine uskutočnila v Evanjelickej a. v. cirkvi slávnosť konfirmácie, na ktorej boli konfirmovaní traja konfirmandi z okresu Tvrdošín a Námestovo. Konfirmácii predchádzala 2-ročná konfirmačná príprava a aktívna účasť konfirmandov na rôznych aktivitách evanjelickej cirkvi. Konfirmáciou sa títo mladí ľudia z pohľadu evanjelickej cirkvi stali jej dospelými členmi, potvrdili svoj krst a vyznali svoju vieru v Trojjediného Boha. Slávnosti konfirmácie, ktorú viedla tunajšia pani farárka Jana Pabáková z Tvrdošína, sa zúčastnili veriaci z celej hornej Oravy, rodiny konfirmandov, ako aj pozvaní hostia. Vďaka za túto slávnosť patrí v prvom rade Bohu, a samozrejme aj všetkým, ktorí pomohli s jej prípravou a organizáciou, ako aj pozvaným hosťom za ich pomoc, ochotu a podporu.

Jana Pabáková, evanjelická a. v. farárka

Písali sme v našich novinách

**Pred 30 rokmi
S elánom do roku 1989**

V roku 1989 si vedenie mesta vytýčilo smelé plány a s razanťou sa pustilo do ich realizácie – stavba domu smútku, detského dopravného ihriska, zdravotného strediska, terénne a sadové úpravy okolia domu smútku, doplnenie chýbajúceho osvetlenia na sídlisku Medvedzie, dokončenie rekonštrukcie potoka Hlislík, vybudovanie dotlačacej stanice vodojemu a trafostanice pre obytný súbor Hríbiky, rekonštrukcia ciest v časti Hrádky po novovybudovanej kanalizácii, cestné pripojenia z časti sídliska do starej časti Medvedzia, dokončenie výstavby skládky Jurčov Laz, stavebné práce na budove Technických služieb, výstavba kanalizácie v K. Hôrke, rekonštrukcia areálu cintorína v Medvedzí.

**Pred 25 rokmi
Významné jubileum farnosti**

19. februára uplynulo 60. rokov od dňa, keď do našej farnosti prišiel ako novokňaz – kaplán vdp. Štefan Šmálik. Tento významný človek, ktorý mal neľahký život, začal pôsobiť v Tvrdošine v roku 1934. Neskôr bol preložený na Liptov a v roku 1954 režimom odsúdený na 13 rokov väzenia. V roku 1971 sa

vrátil do Tvrdošína, kde takmer do svojej smrti pôsobil ako farár. Je pochovaný vedľa svojej milovanej matky, v blízkosti nášho dreveného gotického kostolika.

**Pred 20 rokmi
Prvé podujatie v športovej hale**

Otvorenie novej športovej haly a jej odovzdanie do užívania bolo tým najkrajším a najvhodnejším darčekom mesta svojim obyvateľom, hlavne mládeži. Slávnostné prestrihnutie pásky

novej športovej haly sa uskutočnilo za účasti širokej verejnosti mesta, najmä z radov detí a mládeže.

**Pred 15 rokmi
Prijatie prezidenta SR**

Začiatkom roka 2004 sa primátor mesta zúčastnil stretnutia s prezidentom SR Rudolfom Schusterom, od ktorého dostal pozvanie do prezidentského paláca v Bratislave. Na programe boli neformálne rozhovory o problémoch samosprávy, na pleciah ktorých sa v poslednom čase nahromadilo veľa zodpovednosti.

Pred 10 rokmi

Nórska podpora pre naše mesto

S výraznou podporou Nórskeho finančného mechanizmu pokračuje v meste rekonštrukcia verejného osvetlenia, ktorej by vzhľadom na rozsah a objem pristalo označenie prestavba. Z rovnakého zdroja bola v roku 2008 financovaná projektová dokumentácia obsahujúca riešenie vybudovania infraštruktúry vodného hospodárstva, teda systém zachytávania a čistenia splaškových vôd v mestskej časti Oravice v objeme 1,727 milióna eur.

**Pred 5 rokmi
Nová tvár budovy oproti kostolu**

Objekt oproti kostolu, ktorý patrí do majetku mesta prešiel rozsiahlou rekonštrukciou, keď v roku 2014 dostal aj novú vonkajšiu tvár, ktorá mu právom patrí aj z historického poznania. Bola zrekonštruovaná strecha, vonkajšia fasáda.

